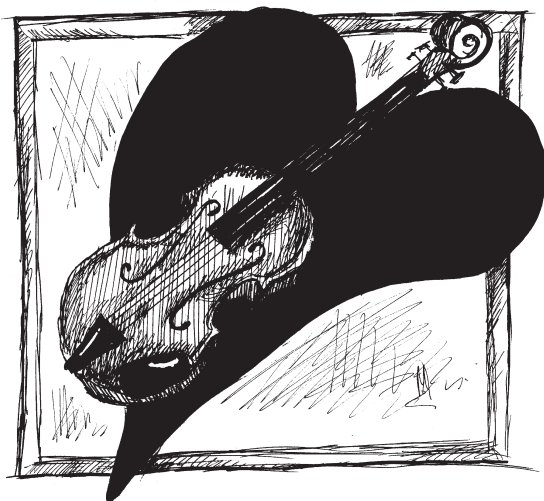
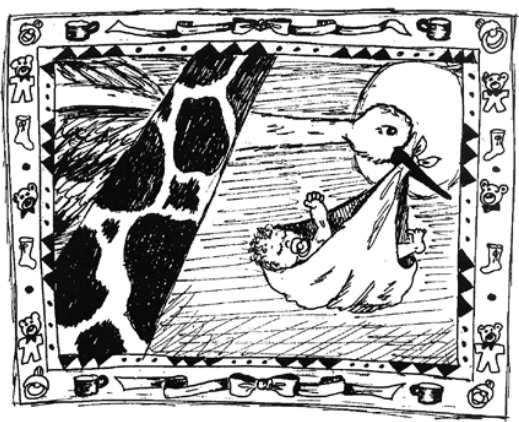

Litteraturarbejde i indskoling

Billedbøger

Undervisningsforslag til fire billedbøger

Litteraturarbejde i indskolingen
Billedbøger
- Undervisningsforslag til fire billedbøger

Udarbejdet af pædagogisk konsulent Marianne Pedersen.
Illustrationer Marianne Pedersen.

Layout og tryk:
Amtscentret for Undervisning
A.I. Holms Vej 97, 7400 Herning
Tlf. 96 26 78 00

ISBN: 87-90586-26-3
Copyright: Amtscentret for Undervisning
September 2003

Indhold:

Forord.....	side 5
Hej, her er jeg.....	side 7
Hjemve.....	side 13
Den sorte violin.....	side 17
Drømmenøglen.....	side 21

Forord

„Kernen i faget er dansk sprog og litteratur“ – står der i de centrale kundskabs- og færdighedsområder for faget dansk. Litteraturarbejdet er således nævnt som en vigtig del af danskundervisningen. Dansk er et dannelsesfag, og de færdigheder og kundskaber, børnene tilegner sig undervejs i skoleforløbet, er således „værktøjer“ til elevens udvikling af personlig og kulturel identitet og forståelse.

I vore bestræbelser på at gøre børnene til gode „håndværkere“, at kunne mestre „teknikken“, er der stor fare for, at vi i de yngste årgange glemmer en del af faget, nemlig litteraturen. Mange lærere og børnehaveklasseledere vil sikkert kunne nikke genkendende til, at arbejdet med litteratur i værste fald begrænses til oplæsning i spisepausen eller til en fælles læsebog, som i sværhedsgrad passer til en tredjedel af klassen, og som derfor ikke byder på den store litterære oplevelse endsiude udfordring.

Oplæsning er såvel i indskolingen som for hele skoleforløbet en væsentlig motivation for elevernes egen læse- og skriveudvikling. Her er mulighed for fælles oplevelse, indlevelse og fortolkning. Det er gennem oplæsningen, vi kan byde klassen tekster af en sværhedsgrad, der ligger over, hvad mange kan læse, men indholdsmæssigt nemt kan forholde sig til. Oplæsning bør derfor være et „nøgleord“ i klassens litteraturundervisning.

Allerede efter 2. klasse forventes mange litterære mål at være nået. Der er derfor al mulig grund til at lade litteraturundervisningen få den plads i indskolingsforløbet, som den rettelig tilkommer.

Heldigvis udgives der mange gode bøger beregnet til andet end læseindlæring. Især bør billedbogsmarkedet roses for stor kvalitet og mangfoldighed. Da nutidens børn oven i købet ofte er utrolig kompetente billedlæsere, er det oplagt at lade en god billedbog danne rammen om litteraturundervisningen i klassen.

Denne udgivelse er tænkt som en håndsrækning til dette arbejde.

En række erfarne dansklærere har udarbejdet forslag til, hvordan fire meget forskellige billedbøgers indhold og billeder kan formidles i en pædagogisk sammenhæng – først og fremmest med henblik på indskolingsklasser, men også med stor anvendelighed for mellemtrinnet.

Der ønskes hermed god fornøjelse med litteraturarbejdet i de yngste klasser!

Marianne Pedersen
September 2003

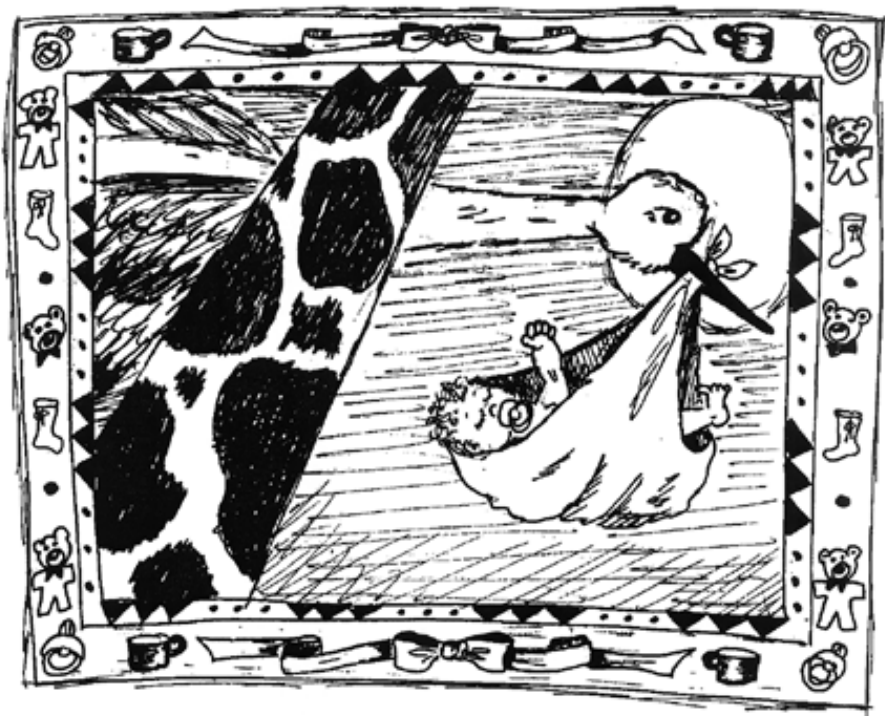
Hej, her er jeg!

af Ann Walton og Piet Grobler

Illustreret af Piet Grobler

Forlag: Hjulet

ISBN: 87 89 21 45 87

Undervisningsforslag udarbejdet af
Marianne Pedersen

Pædagogiske overvejelser

Arbejdet med bogen lægger op til at formidle litteratur og billeder til de yngste klassetrin.

Der skal være mulighed for „den gode historie“ som en fællesoplevelse for klassen. Børnene skal inviteres med som aktive meddigtere og der skal gives mulighed for, at arbejdet udvikler og stimulerer det enkelte barns selv- og omverdensforståelse. Der kan med held drages paralleller mellem bogens fiktive indhold til børnenes egen virkelighed.

Arbejdet med billedbogen er samtidig et vigtigt led i børnenes læseproces og sproglige udvikling.

„Her er jeg!“ er en billedbog med mulighed for at tage flere temaer op. Der kan f.eks. fokuseres på Afrika, idet både dyr og landskaber spiller en væsentlig rolle for handlingsforløbet.

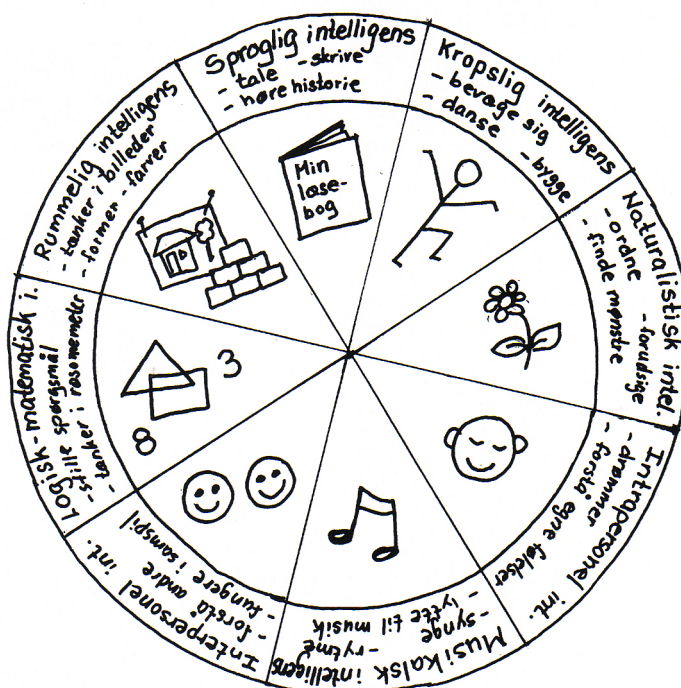
Det vil også være oplagt at tage fat i mere overordnede temaer:

- Hvor meget man vil gå igennem for at nå et mål.
- At være hjælpsom – til en vis grænse.
- Familierelationer og -bånd.
- Den begivenhed (et barns fødsel), som er af så stor betydning, at nogen vil ofre meget for at tage del i den – og som vi alle har været centrum i. (Vi kan aldrig fortælle børnene for ofte, at de er det dyrebareste vi har).

De efterfølgende aktivitetsforslag tager udgangspunkt i ovenstående mål, men lægger samtidig op til at invitere børnene til at bruge og udvikle så mange kompetencer som muligt.

Aktivitetsforslagene er udarbejdet ud fra Howard Gardners teori om „De mange intelligenser“.

Børnene bør udfordres og udvikles i dem alle.

Aktivitetsforslag

Forarbejde:

- Skriv bogens titel på tavlen „Hej, her er jeg!“. Hjælp hinanden med at læse den.
- Fabuler lidt over, hvem der kunne sige sådan, og i hvilke sammenhænge det kunne siges. Måske kunne der leges lidt med betoningerne.
- Lad børnene skabe deres egne forestillinger om bogen.
Start med forsiden:
 - Hvad kan man se?
 - Mon det er en sørgelig eller sjov bog?
 - Kan man tro på det, bogen fortæller – fantasi eller fakta?
 -
- Lad børnene få hver en bog i hånden – giv dem 5 min. til i stilhed at bladre den igennem.
- Hvad mon bogen handler om?

Arbejde med illustrationer

Arbejdet med illustrationerne kan indgå i forarbejdet, men selvfølgelig også indlægges andre steder i gennemgangen.

- Hvis der arbejdes med illustrationerne, inden børnene kender bogens tekst, vil gennemgangen af bogens billeder yderligere forstærke børnenes for-forståelse af tekstens indhold – ligesom deres opmærksomhed ikke vil være rettet i så høj grad på billederne, hvis teksten læses op, samtidig med at børnene kigger i bogen.
- Hvis arbejdet med illustrationerne gemmes, til børnene kender teksten, giver det derimod mulighed for i endnu højere grad at „forstå“ og „læse“ billederne.

Her er nogle idéer til at arbejde med bogens billeder:

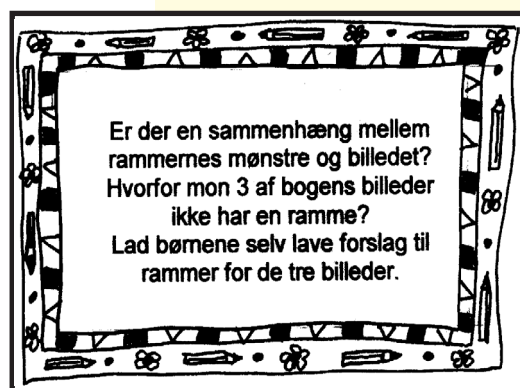
- Snak om de fine rammer, der er om næsten hvert billede.
- Snak om farver:
 - Er nogle farver brugt mere end andre?
 - Er der brugt kraftige eller lyse farver?
 - Hvorfor mon?
- Læg mærke til den „sorte“ engel, der er med på de fleste billeder. Hvad er en engel? Hvorfor er englen ikke hvid? Lad evt. børnene tegne en engel, som de tror, den ser ud.
- Snak om/iagttag/tøm hver enkelt illustration.

Der kunne bl.a. arbejdes med følgende:

1. billede: Hvorfor mon der er en stork lige uden for vinduet?
Hvor mon babyens sengetæppe kommer fra?

1.-2.-3.

og 4. billede: Sammenlign de to hjem. Hvilke husdyr har de?
Hvilke pottedplanter har de?
Hvilke billeder hænger på væggene?

9. billede: Hvordan kan vi se, at der er meget varmt?
12. billede: Hvilken farve er der brugt mest af? - Hvorfor? Find dyr i junglen.
15. billede: Snak om afstanden mellem oliefelterne!
Snak om sheiken med de mange koner!
17. billede: Hvor kommer kufferten fra? (Kender børnene andre flag?)
- Der er masser af andre sjove ting at igattage.
F.eks. kalenderen ved Junes fødsel. Bedstes telefon.
Fuglene og englen som gennemgående figurer.
Hvad foretager andre afrikanere sig? Servitricens kas-
seapparat. De mange dyr undervejs osv.

Tekstforståelse

Bogen læses højt

Det er op til den enkelte lærer/elev at afgøre, om børnene hver især skal sidde med bogen – eller om man blot lytter. Vælges det sidste, er det en god idé, at bogen læses igennem én gang mere, hvor børnene følger med i bogens billeder.

Genfortælling

Leg rejsen et sted, hvor der er plads til kropslig udfoldelse (evt. i skolegården).

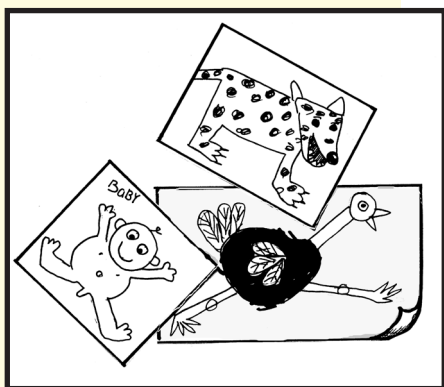
Læreren genfortæller historien og børnene agerer

1. En leopard, der springer på alle fire over bjerge.
2. En fremadstormende struds, der tager lange spring altid i lige linie, for der er jo ingen bjerge og vegetation på busksteppen.
3. En skyhøj giraf, der strækker hals og strækker armene højt, mens den tager lange svævende skridt i det høje græs på savannen.
4. En langarmet, liansvingende gorilla, der svinger sig i sik-sak fra gren til gren i den tætte jungle.
5. En stortået, sandsejlende kamel, der vralter og gynger på alle fire ben – med højt knejsende hoved - gennem den varme ørken.
6. En langhalset, luftbåren gås, der flyver over havet
7. Til sidst et ordenligt hop i faldskærm inden alle siger: „Her er jeg!“
8. Hvis børnene synes, det er sjovt, kan hele historien gentages.
Bogens sidste side læses højt, og børnene udfører „øvelserne“ i hurtigt tempo.

Miljø

Find Afrika, Holland og Danmark på kortet i klassen – brug også billede nr. 6 i bogen. Snak om de mange afrikanske landskaber Bedste skal igennem – se billederne i bogen. Drag sammenligninger med de danske landskaber.

Lav små modeller af afrikanske landskaber. Børnene arbejder gruppevis med henholdsvis: Busksteppe, savanne, jungle og ørken. Landskaberne

bygges op på pap- eller masonitplader med papmaché og maling. Giv børnene mulighed for at finde billeder og inspiration i fagbøger.

Personer

Lav fælles brainstorm på tavlen over bogens personer (også dyrene). Det er en god idé at blive enige om, hvorvidt det kun er personer, der optræder i den skrevne tekst, eller om personer fra billedteksten også medtages.

Giv børnene et antal papir-lapper (A6) svarende til det antal personer, I fandt frem til. På hver lap tegnes en person – kan evt. laves som makkerarbejde.

Bed børnene sortere tegningerne i to bunker – sådan som de hver især synes, de hører sammen. Snak om resultaterne i fællesskab. De fleste sorterer i „dyr og mennesker“.

Lad børnene komme med flere forslag til opdeling i grupper. Prøv! Grupperingerne kunne være: Personer fra Afrika - personer fra Europa (Holland).

Personer med to ben - personer med fire ben.

Personer, der findes i virkeligheden – fantasivæsner.

„Tamme personer - vilde personer“.

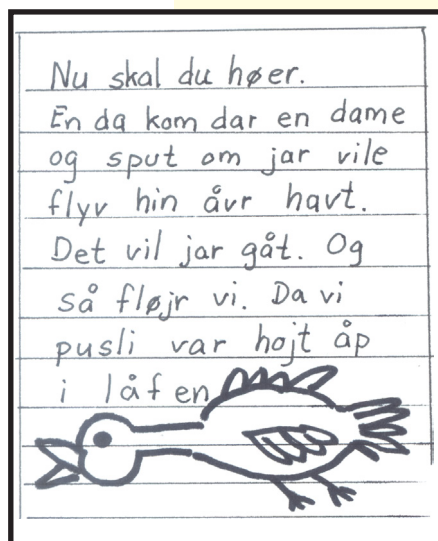
Snak om, hvad der forhindrer de forskellige dyr i at hjælpe Bedste, mere end de gør. Lad børnene tegne eller skrive om ting, de kan hjælpe andre med. Lav fælles planche, og tal om, hvad der evt. kunne forhindre dem i at hjælpe. Er der ting, som vi ikke kan hjælpe hinanden med?

Lad børnene finde på spørgsmål, som de gerne ville stille bogens personer. Dette kan gøres i fællesskab eller som gruppe-makkerarbejde. Mundtligt eller skriftligt.

Efterfølgende tildeles børnene roller som de forskellige personer. Nu stiller „bogens personer“ sig til rådighed for interview – enten fra forskellige udvalgte journalister eller til spørgsmål „fra salen“.

To og to forlænger børnene telefonsamtalen mellem mor/far og Bedste.

Dyrene fortæller den del af historien, som de hver især har kendskab til. Børnene vælger at fortælle for ét af dyrene. Snak evt. om, hvordan en fortælling har en indledning – en handling og en afslutning. Mundtlig eller skriftlig opgave.

Efterbehandling

Børnene laver „research“ i hjemmet – for at kunne lave fortællingen om deres egen fødsel. Klassen kunne lave deres egen fælles „Her er jeg!“-bog med fotos og tekster, eller der kunne laves en opslagtavle med samme overskrift og indhold. Børnene kunne også skiftes til at fortælle om begivenheden.

Hvordan foregår rejser i virkelighedens verden? Tegninger og beskrivelser af nutidens befordringsmidler. Det er relevant at snakke om fordele og ulemper ved de forskellige transportmidler (husk benene!!). Hvilke erfaringer har vi i klassen?

Kender vi eksempler på andre underlige transportmuligheder fra bøger og film? (Hodja fra Pjort/Aladdin på det flyvende tæppe, Niels Holgersen på gåsen, Troldepus med pinden, Superman, Batman i sin Batmobil osv.). Lad børnene tegne andre „Fantasi-fartøjer“.

Materialehenvisning til evt. videre arbejde med Afrika

Fra AU's klassesætsamling:

- Video (30 min) : „Safari på savannen“ (fra 2. klasse).
- Video (30 min): „Kalaharis sprintere“, en film om strudsen (fra 2. klasse).
- Disney video (84 min): „Tarzan“ (fra 1. klasse).
- Dias: Planter og dyr i Afrika (fra 3. klasse).

Andre materialer:

- „Zebra-ze-ze“ af Janne Aagaard. 12 sange og lege om bl.a. giraf og tiger (bog + cd).
- „Afrika“, Folkeskolens Musiklærerforening. Afrikanske sange, danse og lege (bog + cd).

Hjemve

af Klaus Rifbjerg

Illustreret af Ib Spang Olsen

Forlag: Gyldendal

ISBN: 87 00 12 40 87

Undervisningsforslag udarbejdet af
Ellen Simonsen
Else Larsen

Pædagogiske overvejelser

Bogen vil kunne anvendes på flere klassetrin afhængig af, hvilken vinkel man vælger at arbejde ud fra.

I indskolingen vil den kunne bruges som iagttagelses og oplæsningsbog. Endvidere vil den på dette trin være velegnet som udgangspunkt for samtaler om flere temaer: krig, længsel, at rejse.

Det vil være helt naturligt at bruge bogen som optakt til drama og situationsspil.

Bogen lægger med sine illustrationer op til kreativt arbejde.

På mellemtrinnet vil den kunne anvendes som udgangspunkt for arbejde med billedforståelse og billedanalyse samt kreativt arbejde.

Samarbejde med billedkunstlæreren vil være helt oplagt.

Inden for danskfaglige aktiviteter vil der kunne arbejdes med miljøbeskrivelser, personrelationer og personkarakteristik.

Bogen vil kunne give eleverne en fællesoplevelse i forbindelse med temaarbejde.

Af mulige temaer kan nævnes: længsel, skilsmisse, dødsfald, hjemve, lejrture, skole- og miljøskift, tolerance/forståelse for andres problemer og det at rejse.

Da bogen foregår under 2. verdenskrig, vil det være helt naturligt at inddrage det historiske perspektiv.

Aktivitetsforslag

Bogen vises uden titel. Hvad kan bogen hedde?

Det er sandsynligt, at forslagene til titel vil pege i retning af længsel.

Lav en associationsrække til længsel.

Hvad kan man længes efter?

Bogen læses højt.

Lav en illustration til det sted i bogen, der har gjort størst indtryk på dig.

Samtale om tiden og historisk gennemgang af 2. verdenskrig.

Lav en billedfrise af bogens handlingsforløb.

Krigen, afsked med forældrene, i toget, modtagelsen på stationen, livet på gården, sygdom, forandringen, hjemkomst.

Miljøbeskrivelse

To verdener: A – på landet. B – i byen.

Figurer tegnes, klippes ud og limes på karton.

Baggrundsfarve antyder stemningen.

Krigen: mørke, triste farver.

På landet: lyse, glade farver.

Samtale knyttet til bogens illustrationer

Drengens oplevelser er kontraster til den normale opfattelse af krig og det at være på landet.

Drengen oplever trykthed i byen på trods af krigens farer.

Han føler sig ensom på landet, hvor livet ellers er lyst og uproblematisk.

Farvelægning af to ens tegninger af livet på landet:

a. Grå og triste farver.

b. Lyse og glade farver.

En bunden opgave, hvor kun de nævnte farver må anvendes.

Personrelationer

Lav en planche. Hovedpersonen placeres i midten. Bogens øvrige personer anbringes således, at afstanden afspejler deres forhold til hovedpersonen.

Personbeskrivelse

1. Af personerne i toget/kupeen. Lav en planche, hvor personerne tegnes og beskrives med ord og tegninger af karakteristiske ejendele.

2. Af forældrene og plejeforældrene ud fra samtale. Forældrene og plejeforældrene fremtræder meget anonyme i bogen. Hvordan ser de ud? Hvordan er de? Hvilket indtryk har eleverne af dem?

Sansejagt

Hvad ses, høres, lugtes, føles, smages?

Sanserne illustreres evt. med tegning af øre, øje osv.

Find steder i bogen, hvor en eller flere af sanserne påvirkes.

Synsvinkel – ny i klassen

En elev fra Anton's nye klasse fortæller: „Jeg sidder i klassen, Anton kommer ind...“

Jeg-personen kan fortælle til en kammerat eller til forældrene derhjemme.

Skriftligt eller indtalt på bånd.

Lad eleverne spille små situationsspil, hvor drengen optræder i forskellige situationer henholdsvis sammen med forældre og med plejeforældre.

Eks.: Et måltid

At få gæster

At skulle hjælpe til

Ved sengetid

Måske sidder plejeforældrene og snakker om Anton, efter han er lagt i seng.

Hvad siger de?

Lad klassen indsamle forskellige billetter. Lad samlingen være udgangspunkt for „studier“ af denne form for „tekst“.

- Hvad gælder billetten til?
- Hvad koster den?
- Hvad får man for penge?
- Gælder den et bestemt tidsrum?

Antons brev til forældrene

I sit brev til forældrene fortæller Anton om hverdagen hos plejeforældre.

Skriv brevet, tegn eller indtal på bånd.

Samtale

- Om kragernes betydning. Kragen som ulykkesfugl. Hvornår er kagerne med?
- Om billetten. Enkeltbillet – hvad mon det betyder?
- Om temaet - at rejse. Rejseoplevelser. Hvordan er det at rejse? Hvilke formål kan vi have med en rejse?

Stemninger og følelser

Lav Antons tankebobler i flg. situationer:

- Afsked på banegården
- I kupeen
- Modtagelsen hos plejefamilien
- Turen til gården i hestevognen
- Alene på værelset
- På stationen, mens han kigger på skinnerne
- Syg i sengen
- På marken før hjemrejsen
- Modtagelsen hos forældrene.

Passer bogens illustrationer til stemningen?

Situationsspil

- Afsked på banegården
- Modtagelsen hos plejeforældrene
- I stalden på gården
- Lægen på besøg hos Anton
- Modtagelsen hos forældrene.

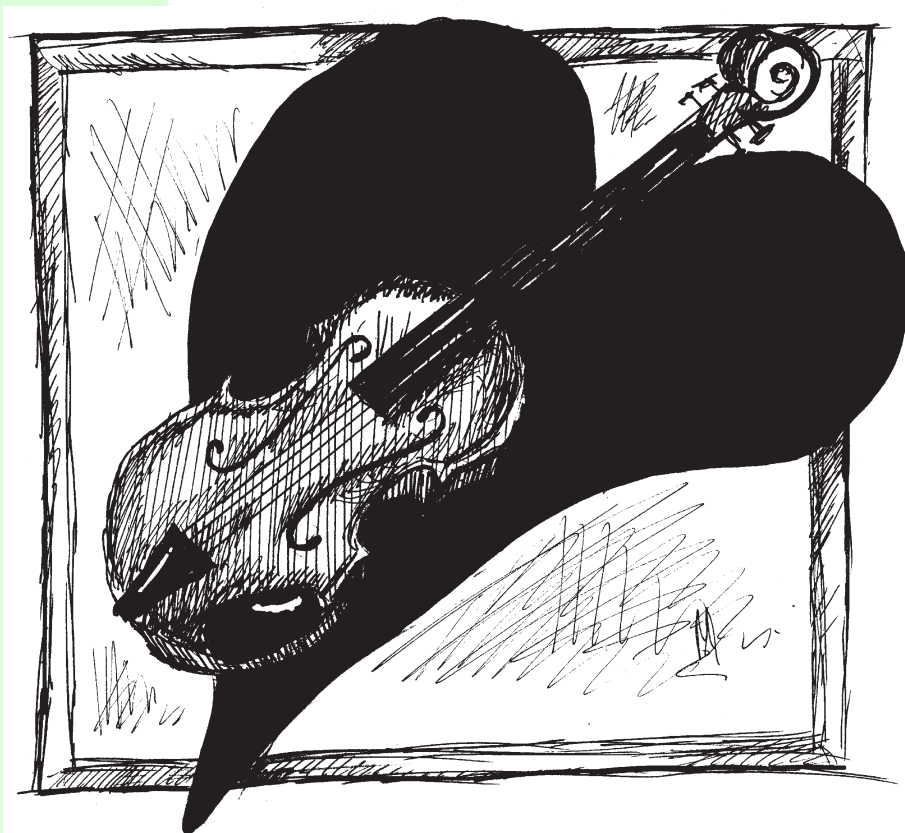
Den sorte violin

af Ulf Stark

Illustreret af Anna Höglund

Forlag: Gyldendal

ISBN: 87 02 00 11 44

Undervisningsforslag udarbejdet af:

Ellen Troelsen

Helle Overmark

Pædagogiske overvejelser

Give eleverne mulighed for:

- at møde den gode historie med et nuanceret sprog.
- at udtrykke tanker og følelser om livet og døden, både sprogligt, musisk/kreativt og emotionelt.
- at arbejde med begrebet „modsætninger“.

Arbejdet med „Den sorte violin“ kan organiseres på flg. måde:

Gennemlæsning:

- Bogen læses op af læreren.
Børnene lytter uden bog.
- Samtale om indhold og private ideassociationer.

Gennemlæsning:

Hver elev får udleveret et eksemplar af bogen.

- Bogen læses højt af læreren, mens børnene følger billede og tekst.
- Eleven læser selvstændigt.
- Bog/bånd (evt. indtalt af læreren).

Fælles basisoplevelser/undervisning:

- Der tales om bogens illustrationer, farver og stemninger.
- Samtale om symboler, f.eks. fugle, violinen, engle, hjerte og kors osv. (ang. engle, tag klassen med ud på sportspladsen den første vinterdag med sne, og lad dem lave engle).

- Udstoppet krage - se, høre, røre (film, bånd, cd.)
- Eleverne præsenteres for en violin og får mulighed for at prøve den. En evt. gæstelærer demonstrerer, hvordan en violin håndteres. (Kontakt evt. den lokale musikskole).

Idékatalog til videre arbejde:

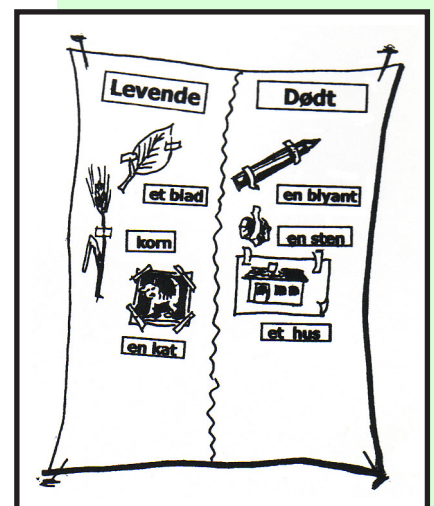
- Liv og død som begreber filosofi. Hent inspiration i „Brødrene Løvehjerte“ og AU-filmen „Den vide Verden“.
- Hvad er levende, og hvad er dødt? Gå en tur i nærmiljøet, og find døde og levende ting. Tag evt. noget med hjem til sortering. Find billedmateriale til klippe-klistreark om modsætningerne „liv/død“ eller lav fælles vægopslag om samme.
- De to temaer „liv“ og „død“ anskueliggøres ved hjælp af udvalgte musikstykker.
Eksempler på musikstykker, som kan bruges:

Elvira Madigan-temaet af Mozart
 Fynsk Forår af Carl Nielsen
 The Flight of the Bumblebee af Rimsky-Korsakoff
 Tango Jalousi af Gade
 Champagnegaloppen af H. C. Lumbye
 Trauermarch af Händel
 Orfeus i Underverdenen (Can-can) af Offenbach
 Tryllefløjten af Mozart
 Skæbnesymfonien af Beethoven
 Spillemandsmusik
 Osv.

- Der kan arbejdes videre med andre modsætninger, f.eks:
lys/mørke
ond/god
kold/varm.
- Der fremstilles billeder til musik repræsenterende de to symboler violin og fugl. (Se evt. ovenstående forslag).
Forslag til materialevalg: akvarelfarver på karded.
Billederne monteres og udstilles.
- Arbejd videre med fugle og „violiner“ i andre kunstneres billeder, f.eks Carl Henning Pedersen, Egill Jacobsen, Kandinsky og Gauguin.
- Billeder af „fuglen“, „violin“ sættes op på væggen i en todelt ramme.
Børnene finder ord i bogen. Ord fra bogen eller egne ord indtales evt. på languagemasterkort eller skrives på små kort, der sorteres og sættes op på den todelte væg.

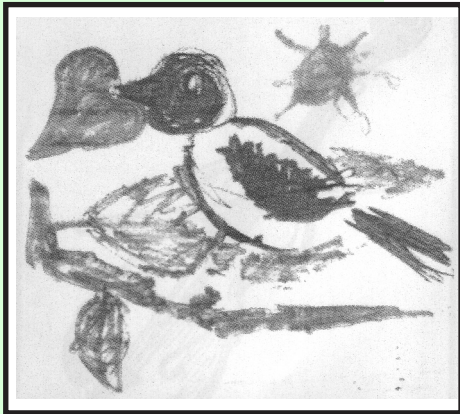

Tag digitalkamera med på turen i nærmiljøet.

Amtscenret for Undervisning i Herning udlåner:

- Emnekassen „Fugle“ der består af reproduktioner af forskellige kunstnere samt dias om temaet.
- Bogen „Flotte fugle“
- en billedbog med 32 fugle, med rim, faktatekst og farvetegninger.
(Også om krager).

- Læs digte, som handler om „liv og død“.
- Lav selv små digte ved hjælp af ordene på vægtavlen. Der kan også benyttes strofer fra andres digte. (Idebank).
- Børnene udtrykker billedligt deres egne erfaringer og oplevelser med død/sygdom. (Forslag til materialevalg: tegnepapir, blyant, farveblyanter evt. tusch).
Børnene skriver tekst til billedet. De børn, der ikke kan skrive selvstændigt, dikterer enkeltord eller hele tekster til en voksen eller indtaler teksten på bånd.
Teksten skrives på computer.
Billed og tekst monteres og hænges op.
- Eleverne skriver selv en fortælling med udgangspunkt i bogens tema.
Børnenes fortællinger skrives på computer, illustreres og udgives i bogform. Bøgerne læses og anmeldes af kammerater og andre interesserede.

Drømmenøglen

af Josefine Ottesen

Illustreret af Niels Bach

Forlag: Høst

ISBN: 87 14 19 64 09

Undervisningsforslag udarbejdet af:

Alis Kjems

Dorthe B. Mortensen

Pædagogiske overvejelser

Vi har valgt at bruge Drømmenøglen som udgangspunkt for et emne om drømme. Det er et emne alle børnene har erfaringer med, og mange tilmed med mareridt som drengen i bogen.

Arbejdet med dette emne kan måske endda være medvirkende til, at de børn der er plaget af onde drømme, kan få dem bearbejdet og måske derved slippe for flere af slagsen.

Vi håber, at vi kan afdramatisere/lade eleverne få et mere afslappet forhold til disse drømme ved at lade dem udtrykke det uhyggelige gennem:

- ord, rim og remser, hørespil.
- kropssprog (drama).
- collage og tegning (også på computer)
-

Bogen kunne også være oplæg til at arbejde med eventyr, idet der er indbygget tre eventyrlignende fortællinger i den historie, hvorimod denne bog ikke giver anledning til at arbejde med illustrationer.

Aktivitetsforslag

Indledende opgaver:

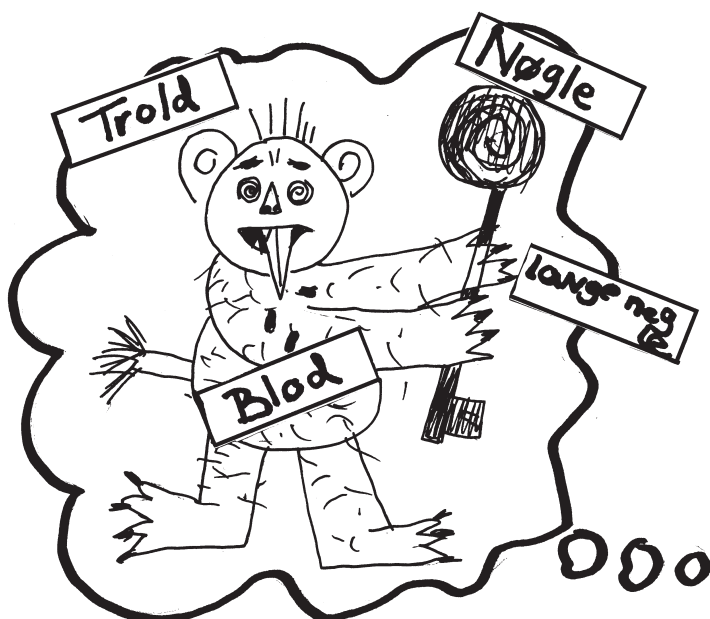
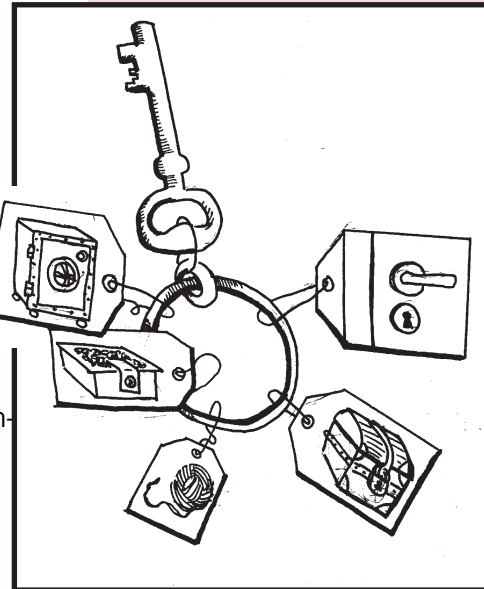
- Kig på bogens omslag (både for- og bagside). Snak om hvad bogen handler om. Læg mærke til drengens ansigtsudtryk, hunden i favnen, sengen, landskabet og „væsnerne“.
- Bogens titel er „Drømmenøglen“.
Lav en associationsrække til ordet „nøgle“.
Hvad bruges en nøgle til?
Hvad kan en „drømmenøgle“ mon være?
- Bogen læses højt.
- Samtale om bogen og dens indhold.
Hvorfor har Michael mareridt?
Hvad er det, der hjælper Michael?
Hvad er virkeligt, og hvad er ikke virkeligt i historien?
Hvad er det for en verden, Michael kommer til i sin drøm?
„Isoler“ de tre „eventyr“ fra Michaels drøm, og snak om deres eventyrtræk.
Kan man finde en overskrift til hvert af de tre „eventyr“?
Kan man finde på andre elementer, som kunne passe i de tre skrækeventyr?

Hvorfor drømmer man?

Hvad drømmer man om?

Hvad gør du selv, når du har mareridt?

- Lav en tegning (med tusser eller farveblyanter) af Michael og hans drømmeverden. Lad tegningen handle om et særligt spændende sted.
- Måske kan enkelte af børnene lave ordlapper og lime på tegningen (f.eks. „Michael“, „troll“, „dinosaur“).

Værkstedsarbejde:

Børnene deles op i 5 grupper, og der etableres 5 værksteder, som børnene gruppevis cirkulerer i. Man afgør selv, hvor lang tid, der skal bruges i de enkelte værksteder. I den værkstedsarbejdet sættes i gang, instrueres eleverne grundigt i, hvad der skal laves i de enkelte værksteder. Man kan evt. lave skilte med instruerende tegninger og tekst.

Gå væk
Gå væk
Du natteskræk
Gå væk
Gå væk
Du natteskræk
Du skræmmer mig
Du skræmmer mig
Min drøm er fyldt med
Simmelukker
snogespyt
husketrolde
hundespøgelse
nytårsbomber
rottespind
troldehvin
Gå væk
Gå væk
Du natteskræk
Gå væk
Gå væk
Du natteskræk
Du skræmmer mig
Du skræmmer mig
WUUUAAAUUUW.....

1. „Uhygge-tegne-værksted“

Børnene laver i fællesskab en collage med ting og personer, de selv tegner, klipper ud og limer på et stort stykke karton. Man skal kunne se på personernes ansigtsudtryk, at de er bange.

Børnene skal først øve sig i at tegne ansigtsudtryk, der viser når man er angst, forskrækket, bange, ked af det eller vred (kig evt. på bogens tegninger).

Dernæst kan de tegne nogle personer, der er bange. Snak først om, hvilke farver man bruger til uhyggelige billeder. Tegningerne klippes ud og limes på collagen.

Måske er der en uhyggelig skov på collagen.

Måske er der uhyggelige fantasivæsner på collagen.

Eleverne kan også tegne ting, som de selv er bange for.

2. „Rim-og-remse-værksted“

Her skal eleverne evt. bruge en båndoptager med optagefunktion.

Eleverne skal enkeltvis og/eller i fællesskab finde på nogle rim og remser eller „trylleformularer“, der kan skræmme onde væsner fra drømme væk. Find på fantasiord, der lyder uhyggelige.

Når de kan sige remsen eller trylleformularen i kor, skal den indtales på bånd, eller den skrives ned på papir.

3. „Min egen drømmebog“

I dette værksted skal eleverne lave deres egen drømmebog på computer.

Der er vedlagt en skabelon til bogen på diskette til at arbejde i Publisher.

På forsiden er der plads til at skrive sit eget navn.

Hvad skal der ellers være på forsiden?

Måske et digitalt billede eller en tegning af eleven.

Til de to midtersider skal eleverne tegne henholdsvis en uhyggelig drøm og en hyggelig drøm i et tegneprogram på computeren. Alle computere har som minimum tegneprogrammet „Paint“ under „Tilbehør“. Gem tegningen i „Dokumenter“, og indsæt den i Publisher i de billedrammer der er markeret.

Man kan også printe tegningen ud og lime den direkte ind i bogen.

Der er plads til at skrive tekst under hvert drømmebillede.

Her kan man skrive (få eller mange ord) om sine drømmebilleder.

Man kan enten skrive direkte i Publisher, eller man kan skrive i et ganske almindeligt tekstbehandlingsprogram og enten printe teksten ud og lime den ind, eller kopiere den fra tekstbehandlingsprogrammet over i Publisher.

Endelig kan man selvfølgelig både tegne og skrive i hånden.

På bagsiden er der plads til „en god idé“.

(Der er vedlagt en blank bog).

4. Indspil „en uhyggelig drøm“ på båndoptager

Børnene skal have adgang til en båndoptager med optagefunktion. Eleverne fortæller på skift om en drøm, de selv har haft. Derefter vælger de en af drømmene eller sætter flere drømme sammen til én rigtig uhyggelig drøm.

Drømmen optages på båndoptager.

Hvordan skal drømmen „præsenteres“ på bånd?

Skal der være en fortæller?

Skal alle sige noget?

Hvordan kan man lave „uhyggelige lydeffekter“?

Find selv på nogle flere ting, så det bliver rigtigt uhyggeligt for de andre at høre på.

5. Dramatiser en uhyggelig drøm

Snak om hvad drømmen skal handle om.

Skal nogen sige noget, eller skal det være „mimen“?

Skal der være lydeffekter?

Skal der bruges udklædningstøj?

Find på ting, så det bliver rigtigt uhyggeligt for de andre at se på.

Når man er færdige med at cirkulere i værkstederne, skal tingene selvfølgelig vises frem.

Lav en udstilling af „drømmebøger“ og collager, afspil „remser og trylleformularer“ og „drømme-drama“ for de andre elever. Måske skal det vises for helt andre børn på skolen.

Afsluttende opgaver

- Tag legetøj med i skole en dag. Lav en „hyggelig“ og en „uhyggelig“ legetøjsudstilling. Bagefter kan man lege med tingene.
- Kig i bogen igen.
Læs den evt. en gang til. Måske kan nogle børn læse bogen for andre.

Snak om

- hvorvidt det er Michaels uhyggelige legetøj, der giver ham mareridt.
- hvad det er for nogle små, mystiske væsner, der er på tegningerne, hvor Michael ligger i sin seng (der er desværre ikke sidetal i bogen).
- hvorfor faren ikke må få noget at vide om Michaels drømme.

Gå i „tænkeboks“:

Lav en omvendt-drømme-historie (to og to eller i små grupper), og fortæl den for de andre.

Det kan måske være

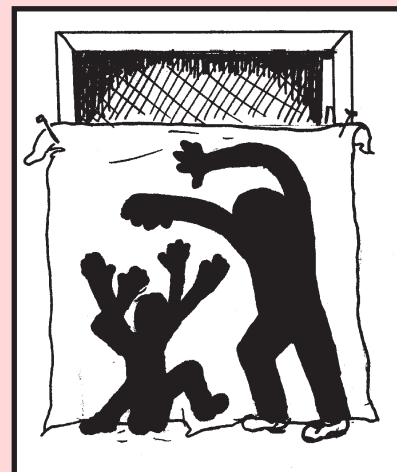
en drage, der ligger i sin seng og har mareridt fordi nogle børn ...

eller

en trøldunge, der drømmer, at den bliver taget til fange af en menneskefamilie ...

eller

en dinosaur, der har mareridt om at ...

En mulighed kunne være at lave skyggeteater. Hertil bruges et hvidt lagen, en overheadprojektor og en ramme (evt. en dørkarm). Eksperimenter med virkning af afstande, fællesfigur, rekvisitter osv.

I Solstråleserien (Stor bog/lille bog) fra Alinea findes en titel, der matcher idéen: „Mini Monster kan ikke sove“.